

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36012456	CPR Plurilingüe Sagrada Familia	Vilagarcía de Arousa	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación secundaria obrigatoria	Educación en Valores Cívicos e Éticos	3º ESO	1	35

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	4
4.1. Concrecións metodolóxicas	10
4.2. Materiais e recursos didácticos	11
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	11
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	12
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	13
6. Medidas de atención á diversidade	13
7.1. Concreción dos elementos transversais	13
7.2. Actividades complementarias	14
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente cos seus indicadores de logro	15
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	16
9. Outros apartados	16

1. Introducción

A presente programación didáctica toma como referencia o Decreto 156/2022, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria na Comunidade Autónoma de Galicia.

A materia de Educación en valores éticos e cívicos preséntase, dentro das liñas establecidas polo Proxecto Educativo do Centro, como unha oportunidade para dotar o noso alumnado dunha formación integral como persoas e convertelos en cidadáns activos, críticos e globais. Os contidos que se abordarán ao longo do curso permitirán o tratamento de problemas que lles resultan próximos e que servirán, ademais, como punto de panca para unha formación nos valores dunha cidadanía plural, dialogante e democrática. Educación en valores éticos e cívicos ofrécese, ademais, como unha oportunidade para poñer en práctica metodoloxías activas que faciliten a participación crítica do alumnado e que permitan que este se converta, tal e como se sinala no parágrafo anterior, en axente activo e autónomo na súa propia formación. O debate, os traballos cooperativos, a aprendizaxe baseada en proxectos..., integrados tamén noutras materias do Departamento de Ciencias Sociais, serán, xa que logo, as ferramentas metodolóxicas habituais nesta materia.

A materia impartirase en lingua galega e participa, directamente, na actividade Parlamento Xove, incluída no Plan Proxecta. Dado o seu carácter contribuirá tamén de maneira activa con algúns dos plans incluídos no Proxecto Educativo (Plan de Acción Titorial, Plan de Atención á Diversidade, Plan de Convivencia...), tendo presente, en todo momento, a Programación Xeral Anual elaborada ao inicio de curso.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Inquirir e investigar canto se refire á identidade humana e a cuestións éticas relativas ao propio proxecto vital, analizando criticamente información fiable e xerando unha actitude reflexiva respecto diso, para promover o autocoñecemento e a elaboración de formulacións e xuízos morais de maneira autónoma e razoada.	1-2				1	1-2-3		
OBX2 - Actuar e interactuar de acordo con normas e valores cívicos e éticos, a partir do recoñecemento fundado da súa importancia para regular a vida comunitaria e a súa aplicación efectiva e xustificada en distintos contextos, para promover unha convivencia pacífica, respectuosa, democrática e comprometida co ben común.	1-2-5	3		3		1-2-3-4		1
OBX3 - Entender a natureza interconectada e inter e ecodependente das actividades humanas, mediante a identificación e a análise de problemas ecosociais de relevancia, para promover hábitos e actitudes eticamente comprometidos co logro de formas de vida sustentables.	1-2		5		2	1-2-3-4	1	
OBX4 - Mostrar unha adecuada estima de si mesmo e da contorna, recoñecendo e valorando as emocións e os sentimentos propios e alleos, para lograr unha actitude empática e coidadosa con respecto aos demais e á natureza.	1-2				1-2-3	1-3		3

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Eu e nós	A unidade didáctica centrarase, fundamentalmente, en dous aspectos: o autocoñecemento, adentrándonos naquelo que nos caracteriza como persoas e na maneira na que nos relacionamos cos demais, e o desenvolvemento da autonomía moral, traballando o pensamento crítico e o papel que a moral e a ética teñen nas nosas accións.	34	14	X		
2	Vivo en sociedade!	A unidade terá como eixo de traballo a comprensión do marco social de convivencia e o compromiso ético cos principios, valores e normas que o rexen. A sociedade, a xustiza, a democracia, os dereitos humanos, a igualdade de xénero... serán os contidos que darán sentido a esta unidade e centrarán as dinámicas e as actividades que se desenvolvan na aula.	33	10		X	
3	Non hai planeta B.	A unidade didáctica nutrirase de contidos relacionados coa vida e o consumo responsables, cos problemas ético-sociais e medioambientais..., co obxectivo final de dotar o alumnado de actitudes compatibles coa sustentabilidade da contorna desde o entendemento da nosa relación de inter e ecodependencia con el.	33	11			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Eu e nós	14

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
-------------------------	------------------------	----	---

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Construír e expresar un concepto axustado de si mesmo recoñecendo as múltiples dimensións da súa natureza e personalidade, así como da dimensión cívica e moral desta, a partir da investigación e do diálogo arredor de diversas concepcións sobre a natureza humana.	Expresar de maneira oral e/ou escrita as capacidades que nos identifican como seres humanos e interrogarse sobre as súas propias cualidades para tratar de construír un concepto axustado deles mesmos.	TI	100
CA1.2 - Identificar, xestionar e comunicar ideas, emocións, afectos e desexos con comprensión e empatía cara ás demais persoas, demostrando autoestima e compartindo un concepto adecuado do que deben ser as relacións con outras persoas, incluíndo o ámbito afectivo-sexual.	Expresar ideas, emocións, afectos e desexos con comprensión e empatía cara ás demais persoas.		
CA1.3 - Desenvolver e demostrar autonomía moral mediante a práctica da deliberación racional, o uso de conceptos éticos e o diálogo respectuoso cos demais, arredor de distintos valores e modos de vida, así como a problemas relacionados co exercicio dos dereitos individuais, o uso responsable e seguro das redes, as condutas adictivas e o acoso escolar.	Reflexionar de maneira oral e/ou escrita sobre os conceptos éticos básicos.		
CA1.4 - Desenvolver unha actitude de xestión equilibrada das emocións, de estima e coidado de si e das demais persoas, identificando, analizando e expresando de maneira asertiva as propias emocións e sentimentos, e recoñecendo e valorando os dos demais en distintos contextos e arredor de actividades creativas e de reflexión individual ou dialogada sobre cuestións éticas e cívicas.	Participar na aula de maneira activa e reflexiva e respectar as achegas dos compañeiros/as.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A ética dentro do conxunto de saberes filosóficos. - O obxecto da ética. - A aplicación da ética: a orientación para a resolución de problemas complexos sobre como actuar. - A natureza humana. - Liberdade e moralidade como características especificamente humanas. - A identidade persoal, o cruzamento de camiños entre a natureza, a crianza e o proxecto vital. - A educación de emocións e sentimentos. - A autoestima persoal. - A igualdade e o respecto nas relacións con outras persoas. - A educación afectivo-sexual. - Análise das accións. - Os motivos da acción: desexos e razóns.

Contidos

- A vontade como razón práctica.
- A autonomía da vontade.
- A responsabilidade das accións.
- A ética e as éticas como guías das nosas accións.
- O xuízo moral: as normas, o valor e o valioso, as virtudes, os sentimentos morais.
- Universalismo e pluralismo moral.
- Éticas da felicidade, éticas do deber, éticas da virtude.
- Ética e dereito.
- Semellanzas e diferenzas entre ética e dereito.
- O conflito lexitimidade-legalidade.
- A obxección de conciencia.
- Os dereitos individuais e os deberes cidadáns.
- O debate sobre a liberdade de expresión.
- A ética na sociedade actual.
- O problema da desinformación.
- A protección de datos e o dereito á intimidade.
- O ciberacoso e outras formas de violencia nas redes sociais.
- As condutas adictivas.

UD	Título da UD	Duración
2	Vivo en sociedade!	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Promover e demostrar unha convivencia pacífica, respectuosa, democrática e comprometida co ben común, a partir da investigación sobre a natureza social e política do ser humano e o uso e comprensión crítica dos conceptos de lei, poder, soberanía, xustiza, Estado, democracia, memoria democrática, dignidade e dereitos humanos.	Seleccionar e transmitir a información axeitada á hora de investigar sobre a natureza social e política do ser humano e a súa complexidade.	TI	100

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.2 - Fomentar o exercicio da cidadanía activa e democrática a través do coñecemento do movemento asociativo e a participación respectuosa, dialogante e construtiva en actividades de grupo que impliquen tomar decisións colectivas, planificar accións coordinadas e resolver problemas aplicando procedementos e principios cívicos, éticos e democráticos explícitos.	Manter unha actitude de escoita activa, participar na aula de maneira activa e reflexiva e respectar as achegas dos compañeiros/as.		
CA2.3 - Contribuír a xerar un compromiso activo co ben común a través da análise e a toma razoada e dialogante de posición arredor de cuestións éticas de actualidade como a loita contra a desigualdade e a pobreza, o dereito ao traballo, a saúde, a educación e a xustiza, así como sobre os fins e límites éticos da investigación científica.	Coñecer e expresar de maneira oral algunhas das principais cuestións éticas de actualidade.		
CA2.4 - Tomar consciencia da loita por unha efectiva igualdade de xénero e do problema da violencia e explotación sobre as mulleres, a través da análise das diversas xeracións e correntes do feminismo e das medidas de prevención da desigualdade, a violencia e a discriminación por razón de xénero e orientación sexual, mostrando igualmente coñecemento dos dereitos LGTBIQ+ e recoñecendo a necesidade de respectalos.	Demostrar, de xeito oral ou escrito, coñecer as problemáticas de xénero e manter e defender actitudes de respecto cara aos dereitos LGTBIQ+ e a igualdade de xénero.		
CA2.5 - Contribuír activamente ao benestar social adoptando unha posición propia, explícita, informada e eticamente fundamentada sobre o valor e pertinencia dos dereitos humanos, o respecto pola diversidade etnocultural, a consideración dos bens públicos globais, a percepción do valor social dos impostos.	Expresar de maneira oral e/ou escrita cales son os dereitos humanos e recoñecer a súa importancia para o benestar social.		
CA2.6 - Contribuír á consecución dun mundo máis xusto e pacífico a través da análise e recoñecemento da historia democrática do noso país e das funcións do estado de dereito e as súas institucións, os organismos internacionais, as asociacións civís e os corpos e forzas de seguridade do Estado, no seu empeño por lograr a paz e a seguridade integral, atender as vítimas da violencia e promover a solidariedade e cooperación entre as persoas e os pobos.	Coñecer e expoñer oralmente e/ou por escrito organismos, institucións e persoas que traballan para contribuír á consecución dun mundo máis xusto e pacífico.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A sociedade humana: natureza e orixe. - As estruturas sociais e os grupos de pertenza. - Cooperación e altruísmo fronte a competencia e egoísmo. - A convivencia social. - As virtudes do diálogo e as normas de argumentación.

Contidos

- A resolución pacífica de conflitos.
- A empatía cos demais.
- A política.
- Conceptos clave: lei, poder, soberanía, xustiza e dignidade.
- Formas de Estado e tipos de goberno.
- A democracia: principios, procedementos e institucións.
- O Estado español como estado social e democrático de dereito.
- Valores constitucionais.
- A memoria democrática.
- Os dereitos humanos.
- Referente moral da democracia e a xustiza social.
- Xeracións e historia dos dereitos humanos.
- Dereitos da infancia.
- Os dereitos económicos, sociais e culturais: o dereito ao traballo, á saúde, á educación e á xustiza.
- A participación democrática: ser cidadáns.
- Outras formas de participación social: o asociacionismo e o voluntariado.
- A procura da xustiza social.
- A desigualdade económica e a loita contra a pobreza.
- Globalización económica e bens públicos globais.
- O comercio xusto.
- O valor social dos impostos.
- A igualdade de xénero.
- As diversas ondas e correntes do feminismo.
- A prevención da explotación e a violencia contra nenas e mulleres.
- A corresponsabilidade nas tarefas domésticas e de coidados.
- A sociedade e a cidadanía plural.
- O interculturalismo.
- A inclusión social e o respecto pola diversidade e as identidades étnico-culturais e de xénero.
- Os dereitos LGTBIQ+.
- A convivencia pacífica e segura.

Contidos

- A guerra, o terrorismo e outras formas de violencia política.
- A atención ás vítimas da violencia.
- Accións individuais e colectivas en favor da paz.
- A contribución do Estado e os organismos internacionais á paz, á seguridade integral e á cooperación.
- O dereito internacional e a cidadanía global.
- As forzas armadas e a defensa ao servizo da paz.
- O papel das ONG e das ONGD na loita pola paz.
- Os desafíos da democracia actual.
- Os códigos deontolóxicos.
- As éticas aplicadas.
- Fins e límites éticos da investigación científica. A bioética.
- O desafío da intelixencia artificial.
- As propostas transhumanistas.

UD	Título da UD	Duración
3	Non hai planeta B.	11

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Describir as relacións históricas de interconexión, interdependencia e ecodependencia entre as nosas vidas e a contorna a partir da análise das causas e consecuencias dos máis graves problemas ecosociais que nos afectan.	Entender e explicar as causas e as consecuencias máis graves dos problemas ecosociais e ser quen de identificar algún próximo á súa realidade.	TI	100
CA3.2 - Valorar distintas formulacións científicas, políticas e éticas coas que afrontar a emerxencia climática e a crise ambiental a través da exposición e o debate argumental arredor destas.	Expoñer, de maneira oral ou escrita, as diferentes formulacións científicas políticas e éticas que afrontan a emerxencia climática.		
CA3.3 - Promover estilos de vida eticamente comprometidos co logro dun desenvolvemento sustentable, contribuíndo por si mesmo e na súa contorna ao tratamento preventivo dos residuos, a xestión sustentable dos recursos, a mobilidade segura, sustentable e saudable, o comercio xusto, o consumo responsable, o coidado do patrimonio natural, o respecto pola diversidade etnocultural, e o coidado e protección dos animais.	Participar de maneira activa nas actividades destinadas a mellorar o desenvolvemento sustentable do propio centro.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.4 - Desenvolver unha actitude de xestión equilibrada das emocións, de estima e coidado de si mesmo e dos outros, identificando, analizando e expresando de maneira asertiva as propias emocións e sentimentos, e recoñecendo e valorando os dos demais en distintos contextos e arredor de actividades creativas e de reflexión individual ou dialogada sobre cuestións éticas e cívicas.	Nas intervencións na aula, expresarse de maneira asertiva e recoñecer e valorar as intervencións dos compañeiros/as.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Vida responsable co contorno e protección do medio ambiente. - Percorrido crítico sobre as diferentes formas de relación do ser humano coa natureza ao longo da historia e a pegada ecolóxica das accións humanas no planeta. - Empatía e responsabilidade co contorno: interdependencia, interconexión e ecodpendencia. - A protección do medio ambiente e os dereitos para coa natureza: dereitos humanos de terceira xeración. - Consumo responsable para unha vida sustentable no planeta. - Os límites do planeta e o esgotamento dos recursos. - Obxectivos do desenvolvemento sustentable: axenda cara a 2030 para un planeta sustentable. - Economía sustentable e ecolóxica na globalización, e nova lóxica do crecemento: economía circular e economía azul. - Hábitos para unha xestión adecuada dos recursos e tratamento preventivo dos residuos. A mobilidade segura, saudable e sustentable. - Consumo responsable e soberanía alimentaria. - Propostas científicas e ético-políticas arredor dos problemas ecosociais. - Xustiza ecolóxica. - Ética medioambiental: ecocentrismo, biocentrismo e extensionismo. - Ecofeminismo e ética do coidado. - Protección e dereitos dos animais. - Valores éticos e democráticos como fundamento para unha conduta empática e respectuosa cara aos animais. - O ser humano como animal político: dereitos humanos da solidariedade para unha conduta cos animais baseada en dereitos.

4.1. Concrecións metodolóxicas

O obxectivo inicial, á espera de ver como funcionan os grupos, é o de empregar unha metodoloxía activa e participativa na que o alumnado, as súas reflexións e o seu proceso de construción persoal e social sexan os auténticos protagonistas da súa aprendizaxe. Seguirase, pois, un proceso de aprendizaxe significativa, na que se buscará sempre partir do concreto (vivencias, experiencias, realidades...) do alumnado, para, desde aí, achegarse aos retos que se lles presentan como individuos e como seres sociais. Recorrerase, tamén, á aprendizaxe cooperativa e

de servizo, dende o convecemento de que como persoas teñen unha dimensión intrinsecamente comunitaria. Partindo dela, tratarase de desenvolver investigacións, exposicións, debates, proxectos... que fortalezan a súa empatía e as relacións sociais dentro da aula e no grupo clase.

No desenvolvemento dos elementos anteriores xogarán un papel importante as TIC, tanto polo seu uso (parte do traballo da aula xestionarase a través da aula virtual) como pola necesidade de que aprendan a utilizalas con responsabilidade. Farase, pois, un uso dos recursos tecnolóxicos non soamente dunha maneira instrumental, na que o/a estudante busque información ou resolva cuestións formuladas na clase, senón tamén procurando a súa integración na súa vida persoal e o seu uso ético. Xa que logo, as aprendizaxes que se densevolvan dentro da materia de Educación en Valores Cívicos e Éticos (instrumentais, cognitivas, actitudinais, socio-afectivas...) non serán nunca consideradas un fin en si mesmas, senón que buscarán estar ao servizo da formación integral do alumnado. É por iso que o xeito máis pertinente de avaliar serán as táboas de indicadores, que constarán de rúbricas de cada fase do traballo que se desenvolva.

Polo que respecta á acción concreta dentro da aula, ao non contar con libro de texto, o profesor apoiará as súas explicacións en material (tanto en soporte papel como informático) elaborado por el. Combinarase o traballo individual co de parellas e pequenos grupos, aínda que o dominante será o traballo en gran grupo. O alumnado levará o rexistro do que se vai realizando en cada unha das sesións no "Caderno de aprendizaxe", que estará aloxado na aula virtual da materia e que se empregará tamén para a realización de pequenas tarefas. As unidades didácticas manterán unha estrutura clara e recoñecible para que, con flexibilidade, o profesor poida levalas adiante na realidade de cada aula, en sintonía cos trazos básicos da LOMLOE e a liña pedagóxica do centro.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Unidades didácticas de elaboración propias feitas polo profesor da materia.
Aula virtual da materia
Caderno de aprendizaxe
Bibliografía e libros de consulta
Aula de informática do centro
Fichas de traballo ordinario e de reforzo e ampliación elaboradas polo profesor da materia.
Recursos aloxados en internet (vídeos, textos, xogos pedagóxicos...)

As sesións terán lugar nunha aula con ordenador con conexión a internet e taboleiro dixital con proxector e sonido. Os elementos enumerados no apartado anterior empregaranse de maneira combibada e aliñada coa metodoloxía exposta no apartado anterior.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Nos primeiros días do curso realizarase unha proba escrita, coa que se pretende medir dous elementos: por un lado, a súa autoestima e as relacións que establecen cos círculos sociais máis próximos (familia e amigos) e, por outro, o coñecemento e a opinión que lles merecen determinadas cuestións éticas de actualidade. A proba valorarase de 0 a 4 e a cualificación quedará rexistrada no caderno da materia, que se atopa na plataforma Cifra que emprega o centro. De incorporarse algún alumno/a unha vez iniciado o curso, realizaráselle o mesmo tipo de proba.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	34	33	33	100
Táboa de indicadores	100	100	100	100

Criterios de cualificación:

Á hora da avaliación, o profesor da materia terá en conta dous aspectos: a participación e actitude na aula e a realización das tarefas e traballos encomendados. O primeiro dos apartados, participación e actitude, valorarase seguindo a rúbrica para a observación na aula, común para todo o Departamento de Ciencias Sociais, e suporá o 50 % da cualificación. Terase en conta, primordialmente, a atención, a participación, o respecto, a capacidade crítica e o coñecemento e dominio do tema. Para a obtención desta nota o profesor/a cualificará, sempre e cando sexa posible, o alumnado en cada unha das clases.

O segundo dos apartados, realización de tarefas e traballos encomendados, suporá o outro 50 % da nota e nel cuantificaranse dous aspectos: o diario da clase, que o alumnado debe ir realizando no Caderno de aprendizaxe da materia, e as tarefas e traballos escritos que solicite o profesor. O diario da clase realizarase mediante un documento aloxado en Google Drive, no que cada alumno/a debe resumir o tema e o desenvolvemento das diferentes sesións de clase e terá un valor do 30 % da nota. O 20% restante corresponderase coas diferentes tarefas, probas e traballos que debe presentar o alumnado ao longo de cada trimestre.

Para o proceso de avaliación empregaranse as seguintes rúbricas aprobadas polo departamento de Ciencias Sociais:

- Rúbrica para a avaliación da actitude e a participación
- Rúbrica para a corrección de traballos
- Rubrica para a avaliación da competencia lingüística
- Rúbrica para a avaliación de traballos en equipo
- Rúbrica para a autoavaliación de equipos
- Rúbrica para a avaliación da exposición de traballos

Naquelas actividades nas que sexa posible a avaliación da competencia lingüística, a corrección farase seguindo as rúbricas de avaliación da comprensión e expresión escrita e da comprensión e expresión oral. En cumprimento do establecido no Plan lector e de acordo co aprobado na CCP do 24 de abril de 2009, nas probas e traballos escritos baixarase un 0,1 por cada falta de ortografía. O alumno/a poderá recuperar a nota entregando, antes das cualificacións da avaliación, un traballo ortográfico, que consistirá en presentar por escrito a regra ortográfica incumplida e tres frases nas que se empregue a palabra, escrita adecuadamente.

A cualificación final obterase a partir da media resultante das cualificacións que figuraron no boletín en cada unha das avaliacións. Aquel alumno/a que teña superadas as tres avaliacións terá automaticamente aprobada a materia. No caso daqueles alumnos/as que tiveron que acudir a algunha recuperación, tomarase para o cálculo da nota final a nota recalculada da avaliación ou avaliacións que tiveron que recuperar. Cando un alumno/a supere en 0,5 a nota, realizarase un redondeo á alta; cando non, o redondeo realizarase á baixa.

Toda a información da avaliación recollerase nas fichas dos alumnos/as na plataforma educativa que o centro pon á disposición do profesorado e das familias. Calquera variación que se teña que producir con respecto a este sistema de avaliación será sempre acordada cos propios alumnos/as e quedará constancia dela nas avaliacións das unidades didácticas.

Criterios de recuperación:

As recuperacións faranse unha vez posta a nota de avaliación e o alumno/a realizará, unicamente, aquela parte da materia que non teña superada. No caso da participación e a actitude, esta recuperarase coa súa modificación no trimestre seguinte.

O feito de que un alumno/a suspenda a primeira e/ou a segunda avaliación non impide que poida levar no boletín un

aprobado nos outros trimestres, dado que os contidos avaliados son independentes. En todo caso, o alumno/a deberá sempre realizar a recuperación da/das avaliacións pendentes.

No caso de chegar a final de curso con algún tema ou avaliación suspensos, o alumno/a poderá recuperalos. Para iso deberá realizar, guiado polo profesor, os traballos que poida ter pendentes das unidades non superadas. Os traballos estruturaránse por trimestres, o que nos permitirá obter unha cualificación coa que poder recalcular a nota daquelas avaliacións ás que se presente. Unha vez aplicado o sistema de avaliación, calcularase a nota final facendo a media aritmética dos tres trimestres coas notas recalculadas e redondeadas.

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

Aqueles alumnos/as coa materia pendente do curso anterior terán a oportunidade de recuperala ao longo do curso mediante a realización de traballos relacionados co currículo. Para facilitar a recuperación, os contidos dividiránse en tres bloques, correspondendo cada un deles cunha avaliación. De non superar aínda así a materia, terá unha última oportunidade nas datas reservadas para a avaliación final do mes de xuño. Neste último caso, o/a alumno/a terá que realizar os traballos daquelas partes que non superase ao longo do curso ou, de ser o caso, do temario completo.

Antes da entrega dos traballos, e co tempo suficiente para que os/as alumnos/as poidan preparar a materia, o profesor reunirse con eles/as para explicarlles o tipo de traballo que teñen que realizar (similares aos realizados ao longo do curso) e os requisitos para superalos. As cualificacións dos traballos constituirán o 100 % da nota.

O seguimento do alumnado con materias pendentes quedará recollido trimestralmente no Plan de alumnado con materias pendentes.

6. Medidas de atención á diversidade

Polo carácter da materia e o enfoque que se lle vai dar, as principais medidas de atención á diversidade serán ordinarias e de carácter organizativo. Así, aqueles alumnos/as con dificultades estarán situados na aula de maneira que poidan ter unha atención preferente por parte do profesor; á hora de realizar traballos en grupos, procurarase unha mestura de niveis, de maneira que aquelas persoas con dificultades poidan ser acompañadas no proceso de aprendizaxe por outros compañeiros/as.

No caso de ser necesario, elaboraranse materiais e recursos diferenciados para aqueles alumnos/as que presenten dificultades; do mesmo xeito, elaboraranse tarefas de reforzo cando algunha persoa precise afondar na adquisición dalgún contido ou nas competencias propias da materia. Tamén se fará unha introdución máis básica aos contidos, unha secuenciación de traballo máis lenta e un reforzo nos exercicios e/ou tarefas, cando sexa preciso. No caso de que se requira, prepararanse, igualmente, tarefas de ampliación a través dunha selección de lecturas e de actividades.

No caso de realizarse exames, levaranse a cabo as adaptacións pertinentes, atendo ás necesidades de cada un dos alumnos/as; aquelas persoas que así o precisen disporán do tempo necesario e adaptado á súa situación para a realización das probas escritas e/ou orais.

Se fose necesaria a elaboración de adaptacións curriculares, deseñaranse en coordinación co Departamento de Orientación e tendo en conta as capacidades, motivación e estratexias de aprendizaxe do alumno/a en cuestión. Procurarase unha coordinación co equipo educativo do curso, de modo que o desenvolvemento e o seguimento no proceso sexan o máis efectivos posibles. En todo caso, realizaranse sempre seguindo os obxectivos da etapa, adaptados ás necesidades do alumno/a.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3
ET.1 - Comprensión lectora	X	X	X
ET.2 - Expresión oral e escrita	X	X	X

	UD 1	UD 2	UD 3
ET.3 - Comunicación audiovisual	X	X	X
ET.4 - Competencia dixital	X	X	X
ET.5 - Emprendemento social e empresarial	X	X	X
ET.6 - Fomento do espírito crítico e científico	X	X	X
ET.7 - Educación emocional e en valores	X	X	X
ET.8 - Igualdade de xénero	X	X	X
ET.9 - Creatividade	X	X	X

Observacións:

Tómanse como referencia para os elementos transversais os recollidos no artigo 18.1 do Decreto 156/2022. Non se incorporan os recollidos nos puntos seguintes, xa que forman parte todos eles dos contidos que se deben desenvolver na materia. Polo propio carácter da materia e polas características do seu currículo, traballaranse todos eles en todas as unidades.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Torneo de oratoria exprés	Torneo de oratoria, que se celebrará no 1.º trimestre e no que o alumnado poderá inscribirse libremente. Terá como tema algunha cuestión relacionada co contido da materia.	X		
Torneo de Debate Académico de Galicia	Torneo de debate no que o alumnado que se desenvolve no 1.º e 2.º trimestre e que, á falta de coñecerse o tema, podería encaixar co currículo da materia.	X	X	
Parlamento Xove	Torneo de debate que forma parte do programa de actividades do Plan Proxecta e que, á falta de coñecerse o tema, podería encaixar co currículo da materia.		X	X
ABS Servisenior	Proxecto de aprendizaxe servizo en colaboración coa residencia de ancianos local Servisenior	X	X	X

Observacións:

Existe predisposición por parte do profesor, dado o carácter da materia, a colaborar no desenvolvemento do PAT do curso.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
A selección e temporalización de contidos foi axeitada.
As actividades complementarias cumpriron os obxectivos cos que foron propostas.
Os criterios de avaliación e cualificación foron claros e rigorosos e permitiron o seguimento do progreso do alumnado.
Metodoloxía empregada
Facilitáronse ao alumnado estratexias de aprendizaxe: lectura comprensiva, búsqueda de información crítica, redacción de documentación técnica...
As actividades propostas foron variadas e axeitadas para favorecer o desenvolvemento dos contidos.
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
Os recursos e materiais utilizados foron axeitados.
Medidas de atención á diversidade
Realizouse unha avaliación inicial para coñecer o punto de partida do alumnado.
As medidas de atención á diversidade foron axeitadas para atender as necesidades de todo o alumnado.
Clima de traballo na aula
O ambiente da clase foi axeitado e produtivo.
Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais
Existiu coordinación entre os distintos profesores/as.
Facilitóuselle ao alumnado e ás familias o coñecemento dos criterios de avaliación e cualificación de cada unidade didáctica ao comezo desta.
Outros
Proporcionáronse ao alumnado información sobre o seu progreso e mais facilitáronse as cualificacións.
Proporcionáronse actividades e procedementos para que o alumnado fose recuperando as partes non superadas da materia.

Descrición:

Farase un seguimento da relación de elementos de avaliación do proceso de ensino e a práctica docente que se indican.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

O seguimento da programación realizarase trimestralmente, nas distintas reunións de ciclo e departamento; levarase a cabo a través do apartado de "Seguimento UD" da aplicación Proens. Para cada UD comprobaranse as datas de inicio e final, a correspondencia entre sesións previstas e realizadas e o grao de cumprimento do programado para a unidade. No

caso de detectar problemas, realizaranse as propostas de mellora e as correccións necesarias.

A finais do segundo trimestre ou inicio do terceiro, o centro realizará entre o alumnado da materia unha enquisa de avaliación da práctica docente e informará o profesorado dos seus resultados.

Ao remate do curso realizarase unha avaliación da programación mediante o apartado "Seguimento final"; de Proens, no que se indicará o grao de cumprimento dos indicadores de logro do apartado 8.1. desta programación e se recollerán as propostas de mellora para o curso seguinte.

9. Outros apartados